

in kateri so uzroki taci prememb, kajti le tedaj bode mogel tudi prav posredovati.

Že prej sem omenil, kako vrednost imajo organske tvarine v kompostu, poudaril vrednost žaganja, listja itd. za kompost. Iz taci tvarin razvija se mnogo ogljenčeve kisline in ta služi kot topilo. Kakor posreduje v naravi razkroj mineraličnih tvarin, raztopljenje skalovja in njega drobcev, tako na polju raztaplja mineralične snovi rastlinam, posebno pa v kompostu, kjer se je primeroma veliko več razvija. Ob enem pa organske tvarine in razvijajoča se ogljenčeva kislina kup komposta rahljajo, olajšajo kislecu zraka pristop in ta potem snovi v kompostu tudi ugodno spreminja.

Za razpad organskih tvarin in za premembo rastlinskih redilnih snovij v njih n. pr. organizovanega dušca v amonijak in solitarno kislino, potrebne so pa nekatere gljive, ki pa tudi zahtevajo za svoj razvitek in delovanje, da se izpolnijo nekateri pogoji, da je dovolj vlage, enakomerna toplota itd. Te gljive spravimo v kompost najbolje v gnoju ali v že razkrojajoči se gnojnici. Polivanje komposta z gnojnico donša torej večkratno korist; z gnojnico spravimo dokaj redilnih snovij v kompost, v katerem tudi ostanejo, ob enem pa tudi gljive, ki njega razpad in pa nitrifikacijo (premembo amonijaka v solitarno kislino) povzročujejo, priskrbijo pa tudi za te gljive potrebno vlago itd. Vsaki čas bode torej umestno gnojnico ne neposredno na travnike, temuč na kompost spravljati, kajti tu nam več in bolje koristi.

Jako važna tvarina za kompost vsled pospeševanja razpada in ugodnih prememb je apno. Najbolje je živo apno, v sili je pa tudi še lapor dober. Apno od starega židovja tudi velja, ter ima deloma tudi redilnih snovij v sebi, posebno tako, ki je od starih hlevov, ima mnogokrat precejšno množino amonijaka in solitarne kisline. (Dalje prih.)

Žitne cene v Mariboru od 9. do 16. marcija. Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 80 kr., rž 4 fl. 60 kr., ječmen 4 fl. 50 kr., oves 3 fl. 35 kr., turšica ali koruza 5 fl. 70 kr., proso 4 fl. 70 kr. in ajda 4 fl. 90 kr.

Sejmovi. Dne 23. marcija v Slov. Gradcu in Polčanah (svinjski sejem). Dne 26. marcija v Dobovi. Dne 27. marcija na Podplati in v Imenem (svinjski sejem). Dne 28. marcija na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem).

Dopisi.

Z Dunaja. (Navratilova 70letnica.) Poročati vam moram o sedemdesetletnici, katera se je tukaj 4. t. m. krasno obhajala na čast gospoda Ivana Navratila. Zbralo se je toliko narodnjakov, da je sicer velika dvorana »Slovanske besede« bila prenapolnjena. Med navzočimi je bilo mnogo odličnikov, več dičnih gospie in gospá, poslancev, duhovnikov, profesorjev, častnikov in uradnikov ter lepo število vrlih slovenskih vseučilišnikov; med temi sem opazil tudi več udov »Danice«. Častitljivi, sivolasi gospod slavljeneec je bil že pri nastopu v dvorano pozdravljen z gromovitimi živio- in slava-klici. Pele so se potem krasne slovenske pesmi; s temi so se vrstili govori, citranje in živahne napitnice. Gospod dr. Murko je v jedrnatem govoru naštel neprecenljive zasluge, katere si je gospod Navratil pridobil za našo književnost, kakor tudi za gojenje slovensčine in za naše velikošolce na Dunaju. Gospod poslanec Dr. Ferjančič mu je častital v imenu slovenskih pravnikov; nadalje so ga v krajših ali daljših govorih slavili gospodje

dr. Sedej, dr. Pajk in Dragotin Hribar. Večkrat se je tudi gospod Navratil sam oglasil in nam pripovedoval zanimive dogodke iz svojega življenja. Tako smo se, akoravno oddaljeni od doma, v lepi domači besedi zabavljali. Kako milo pa doni ljuba materinščina v tujini, razume le, kdor je to sam skušal. Hitro so tekale ure in bila je polnoč, ko smo se začeli razhajati. Vsak pa je šel domov z veselim srcem in s ponosom na moža, kateri je: naše gore list. Gotovo tudi »Slov. Gospodar« z menoj vošči: Bog živi še mnoga leta! —s.

Od Sv. Petra pod Sv. gorami. (Novic) je veselih malo, žalostnih dosti. Vesela novica je, da se nas zdravje drži. Od novega leta je umrla samo ena ženska in par otrok. Bog daj, da bi se spomladi ne razširila kaka bolezen, kakor bojda že zdaj influenza razsaja na Angleškem. Veliko škode nam je delal sneg. Leži ga veliko čez meter. Prvi je zapal o Katarininem do kolena. Od 14.—22. januarja ga je hud jug pobiral po solčnih krajih, da se je žito prezračilo, potem ga je pa na novo nasipalo, in zime je bilo 22. febr. do 15. stopinj. Ker ni mogoče nobene reči prodati in ničesar zaslužiti, oglasilo se je letos manj ljudij za Mohorsko družbo, kar bo marsikateri zlo obžaloval. Šolski otroci se bodo to zimo malo naučili, ker ne morejo zavoljo prevelikega snega dohajati, in pa ker smo bili 5. marcija po noči v šoli nesrečni. Okoli dimnika se je na dilah po dne razžarilo in po noči užgalo, da je začelo s plamenom goreti. K sreči smo še pravi čas ogenj zagledali. Z neznanskim strahom je vse na noge skočilo, ko so se zvonovi oglasili. Od vseh strani smo pridrli, vrata vlomili, nekaj stropa razsekali in sneg na ogenj valili. Pregorel je strop v veži in podreti se je moralo nekaj stropa v manjši šoli. Ko bi nas ne bil Bog obvaroval, bilo bi najbrž stokrat več škode, ker je mogoče, da bi bil ogenj segel na kaplanijo in farovž, ker od kaplanije stoji šola komaj tri stopinje proč. Mogoče je, da se bo vsaj zdaj nabralo za brizgalnico. Dajmo za njo kapital, ker nam bo gotovo obilno obresti povrnila.

Od Mislinje. (Gromenja dobri nasledki.) Ko je znana fužinska parada s pokanjem možnarjev (brez polit. dovoljenja) v slovo bivšemu županu predramila zaspane prebivalce in celo pretresla novi odbor, vneli so se pogovori: »Kaj je neki znani Vivod tužini toliko škodoval?« in novo izvoljeni Bedenik se je prestrašil svoje časti. Temu nasledek je bil, da se je v treh tednih moral voliti novi župan — spet britkost znanemu agitatorju. Ta »korporal« in njegov »ad-jutant« v zadregi vendar najdeta o. lbornika Karbuna, ki je na silno pritiskanje županstvo prevzel. Fužinarje pa je takoj oplasil, rekoč: »Ako se ne umirite in ne zgihate v vzdrževanju grabenske ceste, ne sprejemem izvolitve in župana v Doliču se ne znebite!« Ta strah napoti g. Šifer Müllerja, da hoče z zastopom vsaj za tri leta skleniti pogodbo. Ko se mu je dokazalo, da ima po razsodbi najvišjega sodišča na Dunaju z dne 13. jul. 1883 št. 1389 občina le policijsko dolžnost, ne dolžnosti vzdrževanja, sklenila se je pogodba kakor z ravno potujočimi vozniki. Tudi se temu gospodu zopet dokaže, koliko stroškov da občina ima z bivšimi ubogimi fužinarskimi delavci in njihovimi otroki. Po tem viharju se sklene peticija na štaj. kmetijsko družbo za ugodnejšo premembo lovske postave, ker je zlasti letošnja zimo očitvidno, koliko škode napravi zajec. Žal, da se druge občine v tej zadevi nočejo ganiti.

Iz Celja. (Dne 11. svečana) so biciklisti priredili v naši čitalnici interni ples z vojaško godbo. Nam se ni zdelo potrebno, ta ples posebno popisati radi tega, ker je ostal udeležencem itak v jako dobrem spominu, v še boljšem pa morda tistim gospodom, koji, ker je

bil ples čisto interna veselica, niso bili povabljeni. V predzadnjem dopisu iz Celja moram z začudenjem čitati, da je bil ta ples sijajen, oziroma da je bil kot sijajni ples prirejen. Še bolj čudno se je nam zdelo, da so bili nekateri biciklisti povabljeni (društva slov. biciklistov namreč ni nikjer). Jasno je, da dotični dopisovatelj ni bil na tem plesu, najbrž ni bil povabljen; tega mu torej ne moremo zameriti. Če pa trdi, da društva slov. biciklistov nikjer ni, potem pa ne vemo, od kod se je ta dopisovatelj vzela. Tolažba mu naj bode, da poznajo članove društva slovenskih biciklistov iz Celja med sportnimi kolegi ne samo na celem Spodnjem Štajarskem, ampak v Gradcu, Dunaju, v Pragi, po celem Kranjskem, posebno pa na Hrvaškem. To dotičnemu gospodu v pojasnilo.

Iz Ptuja. (V okrajni zastop) so bili voljeni dne 16. in 20. t. m. ti-le gg. kandidatje narodne stranke: 1. Iz veleposestva: Brenčič Miha, tovarnar v Žabjaku, Čeh Alojz v Ločiči, Kovačec Anton v Sp. Velovlaku, Mikl Tomaž, trgovec pri Sv. Marjeti, Ožgan Simon, c. kr. notar v Ptuju, dr. Ploj Jakob, odvetnik v Ptuju, Rodošek Martin, veleposestnik v Škorbi, č. o. Klement Šalamun, gvardijan v Ptuju, Strah Jurij, veleposestnik v Hvaletincih, in Franc Urbas, veleposestnik pri Sv. Lovrencu. 2. Iz skupine kmečkih občin: Anton Gregorič, veleposestnik v Ptuju, Jože Zelenik pri Sv. Urbanu, Fric Davorin v Staršah, Grahar Janez na Hajdinju, Sagadin Anton v Sesterzah, Ilesič Franc v Vitomarcih, Anton Potočnik v Kozmineih, Janez Vidovič v Prvencih, Anton Korenjak pri Sv. Barbari v Halozah in Franc Kosér, c. kr. poštar v Jursencih. Skupina veletržcev ima 10 zastopnikov, med temi narodnjak gosp. Andrej Jurca, drugi so Nemci. Iz skupine mest in trgov je voljenih 9 nemških zastopnikov za mesto Ptuj, in narodni kandidat g. Martin Krajnc za trg Črna gora. V novem okrajnem zastopu je tedaj 22 slovenskih, 17 nemških zastopnikov in eden (Adalbert Ružička) neutralen zastopnik. Nemci so napeli vse moči, da bi zmagali v velikem posestvu, ali niso mogli več glasov naberačiti kakor 50, a naših bilo je 178. Četirideset volilcev nebi skoraj moglo priti čez veliko Pesnico, a narodna zavest in disciplina premagala je tudi višjo moč — prijezdili so čez vodo! Lepo je bilo videti orjaške može na bistrh konjih. Živeli slovenski vitezi!

Iz Slov. goric. (»Kajhar«) ima v letošnji 2. št. zopet zanimivo gradivo, kakor n. pr. »katekizem za volitve«, v katerem spet maha pa čast. duhovščini. Dalje lepó opisuje framasono in je opisuje kot najboljše ude človeške družbe, ker niso nikakor nevarni po njegovih mislih cesarskim in kraljevskim kronam; tem so menda po »Štajarskem kmetu« bolj nevarni — duhovniki in jezuitje. In taka sodrga se ponuja — slovenskim vernim kmetom? Ostudna je povest »Pred oltarjem« vedno pogrešamo Slovenci — duhovnikov, a ako se bodo Slovenci brali take povesti, kakor so v »kajharju«, ni čada, da se nekaterim omrzi duhovniški stan. Končno žveče o prerokovanju o koncu sveta. V tem spisu se proti koncu izjavlja, da ne veruje na konec sveta in v sodbo božjo. Sramota torej za vsacega Slovenca, kateri bi podpiral tako sodrgo, kakor je »Štajarski kmet«, torej proč z njim ter si naročajmo rajši »Slov. Gospodarja«, kateremu želimo še enkrat 29 tečajev! —k—

Iz Logarovec pri Ljutomeru. (Zahvala.) Novoustanovljenemu »prostovoljnemu gasilnemu društvu v Logarovcih pri Ljutomeru« prispeli so v pretečenem društvenem letu za nabavo ognjegasilnih orodij naslednji darovi od sledečih p. n. darovalcev: Milostlj. knezoškof Mihael 30 kron; slavna posojilnica v Ljutomeru 160 kron; slavna c. kr. priv. vzajemna zavarovalnica proti požarni škodi v Gradcu 60 kron; g. vitez Jurij Hildebrand, na-

jemnik lova na Murskem polju, 50 kron; vlč. g. Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru, 2 kroni; g. dr. Ivan Križan, kr. profesor v Varaždinu, 10 kron; g. Oton Ploj, c. kr. notar v Gornji Radgoni, 4 krone; g. Anton Šlamberger, c. kr. notar, 4 krone, g. Josip Ivančič, c. kr. davč. kontrolor, 2 kroni, g. dr. Josip Farkaš, zdravnik, 2 kroni, g. Ivan Kukovec, veleposestnik, 2 kroni, g. Martin Čagran, urar, 2 kroni, vsi v Ljutomeru; g. Ivar Gregorinčič, posestnik in lončar v Noršincih pri Ljutomeru, 10 kron in g. Ignacij Hauptman, posestnik in gostilničar v Križevcih na Murskem polju, 1 krono. Imenovano društvo izreka tem potom vsem blagim p. n. darovateljem najprisrčnejšo zahvalo za njih blagohotno naklonjenost in veledušno podporo.

Od Sv. Križa pri Slatini. (O tropinoveu.) [Konec.] Z največjim zaupanjem sem se lotil tudi lani ob trgatvi pridno z napravo tropinoveca. Sedaj sem že popolnoma zaupanje stavil v njega in pripravil sem si ga zopet 3 polovnjake in k temu primešal za domačo porabo namenjena 2 polovnjaka natornega mošta. Nastavil sem bil za oboje 5 polovnjakov sod. Oboje skupaj je zaradi zelo mrzle temperature skozi celi mesec oktober sicer počasi vrelo, ali vendar se je do decembra z drugim vinom vred enako kazalo. Še le meseca januarija sem ga prvokrat pretočil in danes imam z $\frac{3}{5}$ tropinoveca in $\frac{2}{5}$ pristnega vina izvrstno kapljico, katero mi vsakteri dobri spoznavalec vina za prav žlahtno vinsko kapljico pogleda in potrdi. Ko sem to mešanico dal poskusiti nekemu imenitnemu poskuševalcu vina, ni mi ta gospod na prvo besedo verjel. Drugi, ravno tako imenitni strokovnjak vinstva, je to mešanico imenoval: »prav dobra kapljica iz haloških goric«. To je vendar najboljše spričevalo, da je tropinovec v resnici prav dobra kapljica. Po mojem nasvetu jih je 8 vinorejcev s tropinovcem že poskušalo in 5 od teh vinorejcev mi naznanilo, da so s tropinovcem prav zadovoljni. Z ostalimi še o tem nisem govoril. Ko bi bil tropinovec zdravju in vinski trgovini škodljiv, ne bi ga Francozje v tako ogromni množini že toliko let pridelovali. Pridelovanje tropinoveca še celo vlada priporoča; seveda le po načinu, kakor ga nasvetuje č. gospod župnik Jos. Žičkar.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so odredili, da se namestijo generalni nadzorniki vojske, in so imenovali nadzornikoma barona Schönfelda in princa Ludovika Windischgratza. — V državnem zboru se je nadaljevala podrobna razprava o davčni preosnovi. — Delegacije bodo letos zborovale začetkom junija na Dunaju. — Koncem tega meseca bodo na Dunaju občinske volitve v drugem razredu. Da bi uradniki rajši volili liberalce, zahteva finančni minister 2 milijona podpore nekaterim uradnikom.

Češko. Namestnik grof Thun je te dni vsem ravnateljem srednjih šol in učiteljskih pripravnic izdal ukaz, da se mora po šolah gojiti med drugim tudi narodna in verska strpljivost. Vsekako je ta ukaz izdan v obrambo Nemcev in židov.

Štajarsko. »Mainzer Journal« okrea naše Bismarkovce tako-le: »Odposlanstvo iz Štajarske bode knezu poklonilo častno kupo.... Kake zasluge pa ima Bismark za Avstrijo?... Vi podložniki avstrijskega cesarja, ki morete častitati najhujšemu sovražniku svoje dežele! Trikratni »plui« vam!« — In tako jih mnogo sodi v nemškem »rajhu«.